

Nr 111.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1925 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån till främjande av bostadsproduktionen m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I en till riksdagen avlåten, den 13 mars 1925 dagtecknad proposition, nr 202, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av statsrådsprotokollet över socialärenden samma dag, föreslagit riksdagen medgiva,

1:o) att för ökning av statens bostadslånefond må för år 1925 disponeras 8,000,000 kronor såsom lån ur statsverkets fond av rusdrycksmedel;

2:o) att för år 1926 *ej mindre* till bostadslånefonden inflytande amorteringar för år 1925 må disponeras till beredande av nya lån ur fonden *än även* att för samma ändamål må disponeras såsom nya lån ur rusdrycksmedelsfonden *dels* de till bostadslånefonden inflytande räntorna för år 1925 och *dels*, i den mån rusdrycksmedelsfondens tillgångar den 30 juni 1925, efter avdrag av de i föregående punkt angivna 8,000,000 kronor jämte ytterligare 2,000,000 kronor, därtill föreslå, ytterligare så stort belopp, att detsamma tillhoppa med räntorna och amorteringarna uppgår till sammanlagt högst 8,000,000 kronor; samt

3:o) att till täckande, efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall, intill två tredjedelar av de förluster, som låneförmedlare kan komma att ådraga sig vid förmedling ur bostadslånefonden av lån, utlämnat efter det ny kungörelse i ämnet utfärdats, må inrättas en särskild, under statskontorets förvaltning ställd räntebärande fond, benämnd statens bostadslånefonds reservfond, till vilken fond må överföras *dels* den 1 juli 1925 ett belopp av 500,000 kronor att utgå av det på extra stat för år 1922 under femte huvudtiteln till statsbidrag åt kommuner med flera för uppförande av vissa bostadsbyggnader anvisade reservationsanslaget jämte därunder omfördade besparingar och *dels* årligen, i den mån räntor å omförmälda lån ur bostadslånefonden inflyta, ett belopp motsvarande en halv procent av beloppet vid nästföregående års utgång utestående sådana lån.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande proposition har utskottet till behandling förehåft

dels en inom andra kammaren av herr *E. Fast* m. fl. väckt motion, nr 390, vari hemställts,

att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 202 i vad som hemställts under punkterna 1:o) och 2:o) samt med avslag å framställan under punkt 3:o) besluta, att lån ur statens bostadslånefond måtte för åren 1925 och 1926 utgå efter huvudsakligen de grunder, som angivas i kungl. kungörelsen angående lån ur statens bostadslånefond den 20 juni 1924 (nr 262);

dels ock en inom samma kammare av herr *O. Järte* m. fl. väckt motion, nr 429, vari yrkats,

att riksdagen icke måtte bifalla de i proposition nr 202 framställda yrkanden i vidare mån än att för ökning av statens bostadslånefond må för år 1925 disponeras 4,000,000 kronor såsom lån ur statsverkets fond av rusdrycksmedel, samt

att för riksdagens bifall i angiven utsträckning till Kungl. Maj:ts förslag måtte såsom villkor uppställas dels ett bibehållande av kommunernas fulla ansvarighet för genom dem utlämnade lån, dels den förändring i avseende å räntevillkoren, som i motionen angivits.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

I 1922 års bostadsproposition (nr 228, sid. 2) lämnades en sammanfattande översikt över de åtgärder, som från statens sida vidtagits under åren 1920 och 1921 för att genom direkt ekonomiskt stöd främja bostadsproduktionen. Motsvarande redogörelser för åren 1922 och 1923 hava lämnats i propositionerna i ämnet för åren 1923 (nr 62, sid. 2) och 1924 (nr 68, sid. 2).

År 1924 medgav riksdagen (skrivelse nr 292) i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 68 och i ämnet väckta motioner, bland annat, att för ökning av statens bostadslånefond finge såsom lån ur statsverkets fond av rusdrycksmedel disponeras för nämnda år ett belopp av 7,000,000 kronor. Bostadslånefonden bragtes härmed upp till ett sammanlagt belopp av 55,500,000 kronor.

Med avseende å dessa lånemedel hava bestämmelser meddelats i kungörelse angående lån ur statens bostadslånefond den 20 juni 1924 (nr 262). Dessa bestämmelser, som nära ansluta sig till föreskrifterna i motsvarande kungörelser för åren 1922 (nr 413) och 1923 (nr 223) äro i huvudsak av följande innehåll.

Lån ur statens bostadslånefond kan lämnas för bostadsbyggande i stad, köping eller annat samhälle, där större bostadsbrist förefinnes eller sådant statsunderstöd av andra omständigheter är särskilt påkallat. Lån ur fonden må tillgodokomma kommun eller, under förmedling av vederbörande kommun, bolag, förening, stiftelse eller enskild person för uppförande av bostadshus, innehållande en eller flera lägenheter. Lånen skola så fördelas, att därigenom särskilt främjas företag av direkt allmännyttig natur eller med anordningar, som avse att bereda den boende äganderätt eller annan stadigvarande rätt till bostaden (kommunala eller halvkommunala företag, kooperativa företag, egnahemsföretag eller liknande).

I allmänhet hava lån ur bostadslånefonden ej, med mindre särskilda skäl förelegat, kunnat lämnas för byggnadsföretag, som påbörjats tidigare än vid ingången av det år, för vilket lanemedlen ställts till förfogande, och alltså enligt ifrågavarande kungörelse icke tidigare än den 1 januari 1924. Ej heller lämnas lån för annat byggnadsföretag än sådant, som avser uppförande av helt ny byggnad av mera varaktigt slag (icke om- eller tillbyggnad, provisoriska byggnader eller baracker).

Lån må ej, med mindre Kungl. Maj:t på synnerliga skäl lämnar tillstånd därtill, utgå för större lägenheter än om tre rum och kök eller, där fråga är om egnahemsbyggnad innehållande allenast *en* lägenhet, om fyra rum och kök.

Lån må ej överstiga femtio procent av byggnadskostnaden, tomtkostnaden däri ej inberäknad, och får utgå med högst åttatusen kronor för lägenhet. Bostad, som ej är försedd med fullt inrett, odelat kök, får därvid ej räknas såsom särskild lägenhet, för såvitt icke Kungl. Maj:t på synnerliga skäl lämnar tillstånd därtill.

Skuldförbindelse för lån ur bostadslånefonden skall utfärdas av vederbörande kommun till statskontoret eller order samt innehålla kommunens åtagande att i angiven ordning återbetala lånet jämte ränta.

Lånet löper utan ränta och amortering till utgången av det kalenderår, då det utlämnats eller, där det lyftats i särskilda delar, den sista delen utlämnats. För tiden därefter löper lånet med fem procent ränta och såsom amorteringslån. Amorteringen jämte ränta å oguldet lånebelopp utgöres genom en annuitet av tillhoppa sex och en halv procent.

Med avseende å räntefoten må erinras, att tidigare lån ur bostadslånefonden, med undantag av räntefrihet under ett helt år från utlämnandet, likaledes löpte med fem procent, vilken räntefot emellertid enligt riksdagens medgivande år 1923 tillsvidare nedsatts till fyra procent. Härom utfärdad särskild kungörelse (nr 224/1923), vilken fortfarande gäller, angives i nu ifrågavarande kungörelse uttryckligen icke vara tillämplig med avseende å 1924 års lån.

Annuiteter skola beräknas för kalenderår och till statskontoret inbetalas senast den 15 januari påföljande år. Å annuiteter, som icke inom föreskriven tid inbetalas, erlägges sex procent årlig ränta till dess betalning sker.

Därest, såsom också vanligen är fallet, annan än kommunen själv är byggnadsföretagare, må kommunen mot denne icke betinga sig strängare lånevillkor, än som gälla för kommunens betalningsskyldighet gent emot staten. Dock äger kommunen rätt att stadga andra betalningsterminer (t. ex. för kvartal) än de nyss angivna (för kalenderår). Ej heller må kommunen av företagaren mottaga sådan säkerhet, att denne förhindras att i skälighet omfattning upptaga annat byggnadslån med förmånsrätt framför kommunens fordran.

Ansökan om lån ur bostadslånefonden göres av vederbörande kommun och skall, ställd till Kungl. Maj:t, vara inkommen till statens byggnadsbyrå före viss angiven dag. År 1924 utgick ansökningstiden den 15 oktober.

I sådan ansökan skall lämnas en hel del i kungörelsen närmare angivna uppgifter, nämligen om byggnadsföretagens karaktär, lägenheternas storlek m. m., vilka medgiva ett allmänt bedömande av de tillgängliga lånemedlens fördelning mellan de sökande kommunerna och, i huvuddrag, mellan olika slag av byggnadsföretag inom en kommun (den i byggnadsbyråns instruktion angivna s. k. förprovningen). Efter ansökningstidens utgång har byggnadsbyrån att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till sådan fördelning. I särskilda fall kan sådant förslag för visst byggnadsföretag överlämnas redan före ansökningstidens utgång.

När Kungl. Maj:t fattat beslut rörande inkommet förslag, har kommun, som erhållit lån, att till byggnadsbyrån insända ytterligare, mera i detalj gående handlingar, bland annat byggnadsritningar och kostnadsberäkningar för varje särskilt bygge, vilka underkastas granskning (den s. k. efterprovningen). Bland hithörande handlingar må även nämnas särskild förbindelse av kommunen att återbetala lån jämte ränta. Förbindelsen skall avse jämväl sådana fall, där lånet icke kommit till användning eller förverkats.

Nämnas må, att denna uppdelning i en föregående, mera summarisk provning och en senare mera detaljerad sådan bland annat medgiver, dels att behandlingen av ansökningarna sker med större snabbhet men att på samma gång den vanligen mindre brådskande detaljgranskningen kan företagas med större noggrannhet och dels att byggnadsritningar m. m. icke behöva upprättas i sådana fall, där lån över huvud taget ej hade kunnat påräknas.

Efter hand som de olika byggnadsföretagen gjorts till föremål för dylik efterprovning och blivit godkända, beslutar byggnadsbyrån om utbetalning av lån till desamma genom statskontoret. Utbetalningen, som sker till kommunen, må ej äga rum, med mindre avlämnad skuldsedel blivit av statskontoret godkänd.

Vederbörande byggnadsföretag skall vara fullbordat före utgången av året efter det, då lånet beviljats, men äger byggnadsbyrån härutinnan medgiva ett års anstånd.

Kommunen är vid äventyr av återbetalningsskyldighet efter uppsägning ansvarig för att byggnadsföretagen bedrivs under erforderlig kontroll och på lämpligt sätt i fråga om byggnadsmaterialets anskaffande och företagets planläggning, utförande och förvaltning i övrigt ävensom, under tio år, för att lägenheterna tillhandahållas de boende på skäligen villkor och för att de icke till antalet minskas genom sammanslagning eller annorledes.

En fortlöpande rapportverksamhet påvilar kommunen under byggnadstiden, intill dess bygget är fullbordat.

Slutligen är uttryckligen föreskrivet, att kostnaderna för den kommunala organisationen och kontrollen skola bestridas av vederbörande kommun utan anlåtande av lånemedlen.

*Utskottets
yttrande.*

Att bostadsfrågan alltjämt befinner sig i sådant läge, att åtgärder från statens sida till främjande av byggnadsverksamheten äro av behovet påkallade,

måste anses ostridigt. Visserligen har, på sätt departementschefen ock påpekat, den verksamhet, staten under kommunernas medverkan under senare åren bedrivit för bostadsproduktionens befrämjande, lett till resultat, som måste betecknas såsom synnerligen goda, men de under kristiden uppkomna rubningarna på bostadsmarknaden hava dock ännu icke kunnat helt bemästras. Trots den starka efterfrågan på smålägenheter synes den enskilda byggnadsföretagsamhetens intresse för smålägenhetsproduktionen vara synnerligen ringa och lärer det fördenskull vara osannolikt, att det förefintliga ytterligare behovet av sådana lägenheter skall kunna fyllas, utan att staten jämväl hädanefter träder hjälpende emellan. I betraktande härav och med hänsyn till den utomordentliga betydelsen av en tillfredsställande bostadsstandard har utskottet sålunda ansett sig böra tillstyrka, att produktionen i fråga allt fortfarande understödjes, och synes utskottet, att detta lämpligast bör ske på sätt som för närvarande är fallet, d. v. s. genom lån ur statens bostadslånefond.

Enligt Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag skulle den låneverksamhet, staten på hithörande område bedriver, omläggas i sådan riktning, att verksamheten hädanefter skulle erhålla mera permanent karaktär. Mot förslaget härutinnan har utskottet icke kunnat undgå att hysa vissa betänkligheter. I varje fall anser utskottet tidpunkten ännu icke vara inne att taga ställning till spörsmålet i fråga. Enligt utskottets mening måste bostadsproduktionen alltjämt anses arbeta under så ovissa villkor, att tillräckliga hållpunkter knappast stå till buds, då det gäller att för någon längre period framåt bestämma huruvida och på vad sätt det allmänna bör bidraga till stödjande av denna produktion.

Utskottet kan sålunda icke tillstyrka, att, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, en ny särskild statlig fond, benämnd bostadslånefondens reservfond, inrättas.

Enligt det föreliggande förslaget skulle under vissa angivna förutsättningar jämväl annan än kommun, närmast bolag eller föreningar, kunna ifrågakomma såsom förmedlare av lån ur statens bostadslånefond. Om ock utskottet icke kunnat undgå att hysa vissa betänkligheter mot förslaget i denna del, har utskottet likväl icke velat motsätta sig detsamma. Utskottet förutsätter dock, att lån ur bostadslånefonden icke utlämnas vid förmedling av dylika förmedlingsorgan med mindre tillräcklig visshet vunnits rörande dessa förmedlares solvens och förmåga att svara för lånens behöriga gäldande.

Med avseende å räntefoten har Kungl. Maj:t föreslagit, att densamma måtte sättas så hög, att den medgäve dels den ifrågasatta avsättningen av en halv procent till den förordade reservfonden och dels skälig förräntning av de medel, vilka såsom lån skulle överföras från rusdrycksmedelsfonden, och har Kungl. Maj:t i sådant hänseende, i likhet med statskontoret, förordat, att räntesatsen bestämmes till 5 $\frac{1}{2}$ procent, varvid emellertid den hittills åtnjutna räntefriheten under någon tid icke vidare skulle ifrågakomma. På grund av den ståndpunkt, utskottet intagit till Kungl. Maj:ts förslag i fråga om att giva ifrågavarande låneverksamhet permanent karaktär, får utskottet förorda, att samtliga de villkor, som nu gälla beträffande dessa lån, även i fortsättningen må äga tillämpning. Härav följer, att utskottet icke kan biträda det motionsvis väckta förslaget om en höjning av räntesatsen till 6 procent.

Vad beträffar storleken av de medel, som skulle ställas till förfogande för utlåning ur statens bostadslånefond, har Kungl. Maj:t till en början upptagit till behandling ett spörsmål, som därmed äger samband, nämligen en omläggning av tiden för utlåningen.

Såsom i propositionen erinrats, hava lån ur bostadslånefonden hittills beviljats mot slutet av kalenderåret. De sålunda beviljade lånen hava utgått dels för byggen, som påbörjats under samma kalenderår, och dels för byggen, som planerats för det påföljande. Vid efterprövningen av ansökningar, som avse byggen av det förra slaget, har granskningen av byggnadsritningar m. m. kunnat ske först sedan en hel del arbete å byggena faktiskt redan utförts, ja, understundom t. o. m. först sedan byggnaderna blivit uppförda. Byggnadsbyrån har härigenom blivit i viss mån bunden i sin granskning och har i dylika fall icke kunnat lämna råd eller vidhålla berättigade krav på förbättringar i byggnadsplanerna. Då det emellertid syntes önskvärt, att lånen avsåge endast byggen för ett enda kalenderår och att fördelningen ägde rum vid sådan tidpunkt, att byggena blott planerats men icke påbörjats, har Kungl. Maj:t nu föreslagit, att följande anordning måtte få tillämpas för framtiden och med början för år 1926.

Ur bostadslånefonden skulle för visst år få disponeras för utlåning ett belopp, vars storlek bestämdes av riksdagen. Kungl. Maj:ts beslut om beloppets fördelning skulle fattas i början av året. För detta belopp skulle få disponeras amorteringar och, såsom nya lån ur rusdryckslånefonden, räntorna från föregående år, vilka influtit till den 15 januari samma år, som utlåningen skedde. Detta belopp skulle få ökas i mån av behov till medgivet maximum därigenom, att man från rusdrycksmedelsfondens redovisade behållning vid budgetårets utgång den 30 juni näst föregående år överförde ytterligare medel såsom nya lån. En fördelning borde sålunda äga rum under senare delen av år 1925 och borde denna begränsas allenast till sådana byggen, som påbörjats under samma år. I början av år 1926 skulle därefter ny fördelning verkställas, avseende byggen, som ej påbörjats före den 1 januari 1926.

Jämväl enligt utskottets mening måste avsevärda olägenheter anses förknippade med den nu gällande anordningen i fråga om fördelningen av lånen ur bostadslånefonden och synes utskottet stora fördelar kunna ernås genom den av Kungl. Maj:t nu föreslagna anordningen. Utskottet tillstyrker alltså i denna del bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Vad beträffar storleken av det belopp, varmed bostadslånefonden bör ökas, har Kungl. Maj:t för år 1925 föreslagit en summa av 8,000,000 kronor, vilket belopp skulle såsom hittills disponeras såsom lån ur rusdrycksmedelsfonden. För år 1926 skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag få disponeras ej mindre till bostadslånefonden inflytande amorteringar för år 1925 än även *dels* de till bostadslånefonden inflytande räntorna för år 1925 och *dels*, i den mån rusdrycksmedelsfondens tillgångar den 30 juni 1925, efter avdrag av förenämnda 8,000,000 kronor jämte ytterligare 2,000,000 kronor, därtill försloge, ytterligare så stort belopp, att detsamma tillhoppa med räntorna och amorteringarna uppginge till sammanlagt högst 8,000,000 kronor. Motions-

vis har yrkats, att Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag icke måtte i vidare mån bifallas än att för ökning av statens bostadslånefond må för år 1925 disponeras 4,000,000 kronor ur rusdrycksmedelsfonden. Utskottet, som, enligt vad ovan nämnts, ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag beträffande omläggningen av tiden för utlåning ur bostadslånefonden, har ävenledes, vad storleken av den ifrågasatta utlåningen angår, ansett sig böra förorda Kungl. Maj:ts förslag och kan utskottet således icke biträda motionärernas yrkande.

Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser bestridande av kostnaderna för statens byggnadsbyrås verksamhet samt angående tillägglån ur Mörbyfonden, haf utskottet ock ansett sig kunna förorda.

Då vad Kungl. Maj:t i övrigt i förevarande proposition föreslagit riksdagen icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition och herr Fast's ovan berörda motion II: 390 samt med avslag å herr Järtes ovan nämnda motion II: 429, i vad densamma skiljer sig från Kungl. Maj:ts proposition, medgiva

1:o att för ökning av statens bostadslånefond må för år 1925 disponeras 8,000,000 kronor såsom lån ur statsverkets fond av rusdrycksmedel;

2:o att för år 1926 *ej mindre* till bostadslånefonden inflytande amorteringar för år 1925 må disponeras till beredande av nya lån ur fonden *än även* att för samma ändamål må disponeras såsom nya lån ur rusdrycksmedelsfonden *dels* de till bostadslånefonden inflytande räntorna för år 1925 och *dels*, i den mån rusdrycksmedelsfondens tillgångar den 30 juni 1925, efter avdrag av de i föregående punkt angivna 8,000,000 kronor jämte ytterligare 2,000,000 kronor, därtill förslå, ytterligare så stort belopp, att detsamma tillhoppa med räntorna och amorteringarna uppgår till sammanlagt högst 8,000,000 kronor.

Stockholm den 22 maj 1925.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar A. C. Lindblad, Oscar Olsson, J. L. Widell, J. Nilsson i Malmö, O. Bergqvist, J. G. Waller, E. A. Hallin, K. E. Andersson i Eliantorp, E. J. G. Rosén, A. R. Rooth, G. Kobb och C. A. Carlsson i Gävle;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, K. V. Rydén, A. Wiklund, S. Bengtsson i Norup, L. J. Carlsson-Frosterud, O. Olsson i Kullenbergstorp, E. Kristensson i Göteborg, P. M. Olsson i Blädinge, S. Persson i Fritorp, P. C. Jonsson i Eskilstuna, O. E. F. Järte och K. S. V. Ward.

Reservationer:

1) av herrar *J. L. Widell, O. Bergqvist, K. E. Andersson* i Eliantorp, *G. Kobb, O. Olsson* i Kullenbergstorp och *P. M. Olsson* i Blädinge, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»I likhet med Kungl. Maj:t och statens byggnadsbyrå håller utskottet före, att tidpunkten ännu icke är inne för att helt avveckla den med statslån understödda bostadsproduktionen. De rubbningar, som kristiden förorsakade på bostadsmarknaden, och den hämsko, som lagstiftningen om hyresreglering under hela sin tillvaro lade på den enskilda byggnadsverksamheten, hava nämligen ännu icke övervunnits. Efter sistnämnda lagstiftnings upphävande den 1 oktober 1923 har emellertid den privata byggnadsverksamheten blivit synnerligen livaktig, och rörligheten på hyresmarknaden torde åter närma sig normala förhållanden. Den tidpunkt lär därför snart vara skönjbar, då den kristidsverksamhet, som byggnadsbyrån utövar, torde kunna avskrivas. Uteslutet är heller icke, att ett bakslag av samma art, som under gångna årtionden brukat periodiskt hemsöka fastighetsmarknaden, sedan värdena blivit alltför uppskruvade och produktionen av nya bostäder för starkt forcerats, även nu kan inträffa. Enligt erfarenhetens vittnesbörd plägar en sådan fastighetskris så grundligt omgestalta förhållandena på byggnadsmarknaden, att alla de förutsättningar skulle kunna hastigt försvinna, som ännu kunna förefinnas för ett vidare fortskridande på de vägar, som statsmakterna i nu ifrågasvarande hänseende beträtt under de sista åren. Vid sådant förhållande kan utskottet icke biträda Kungl. Maj:ts föreliggande förslag att giva den provisoriska verksamhet, som nu bedrives, permanent karaktär. Försiktigheten synes även bjuda att icke öka omfattningen av statens insatser på hithörande område. Fördens skull har utskottet icke heller ansett sig kunna tillstyrka ett högre låneanslag än det som fjolårets riksdag beviljade för berörda ändamål, nämligen 7 miljoner kronor. Utskottet anser likaledes, att samtliga de villkor, varunder dessa bostadslån nu utgå, även under nästkommande år böra förbli oförändrade.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt herrar *Fasts m. fl.* och *Järtes m. fl.* ovan berörda motioner, II: 390 och 429, medgiva, att för ökning av statens bostadslånefond må såsom lån ur statsverkets fond av rusdrycksmedel under år 1925 disponeras ett belopp av 7,000,000 kronor att utgå enligt nu gällande villkor.»

2) av herrar *A. L. Lindblad, O. U. B. Olsson, J. Nilsson* i Malmö, *J. G. Walles, A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, L. J. Carlsson-Frosterud, E. Kristensson* i Göteborg, *P. C. Jonsson* i Eskilstuna och *K. S. V. Ward*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag och förty hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition och med avslag å herrar Fastss m. fl. och Järtes m. fl. ovanberörda motioner, II: 390 och II: 429, i vad desamma skilja sig från Kungl. Maj:ts proposition, medgiva

1:o) — — — — —

2:o) — — — — —

samt

3:o) att till täckande, efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall, intill två tredjedelar av de förluster, som låneförmedlare kan komma att ådraga sig vid förmedling ur bostadslånefonden av lån, utlämnat efter det ny kungörelse i ämnet utfärdats, må inrättas en särskild, under statskontorets förvaltning ställd räntebärande fond, benämnd statens bostadslånefonds reservfond, till vilken fond må överföras *dels* den 1 juli 1925 ett belopp av 500,000 kronor att utgå av det på extra stat för år 1922 under femte huvudtiteln till statsbidrag åt kommuner med flera för uppförande av vissa bostadsbyggnader anvisade reservationsanslaget jämte därunder omförda besparingar och *dels* årligen, i den mån räntor å omförmälda lån ur bostadslånefonden inflyta, ett belopp motsvarande en halv procent av beloppet vid nästföregående års utgång utstående sådana lån.

3) av herrar *A. R. Rooth* och *O. E. F. Järte*.